

Още една жертва на насилствената асимилация на българските граждани от турски произход, извършена от тоталитарния комунистически режим в периода 1984-1989 г., успя да осъди българската прокуратура за неоправданото над 30-годишно забавяне на делото срещу висшите функционери от ръководството на БКП, виновни за т. нар. възродителен процес.

Това стана известно, след като състав на Върховния касационен съд (ВКС) с председател Емил Томов се произнесе с окончателно решение по делото, заведено от Сафие Юрдакул срещу държавното обвинение.

ВКС осъжда прокуратурата да заплати обезщетение за неимуществени вреди в размер на 12 000 лв., причинени от „забавеното производство“.

„Спазването на гаранцията за разглеждане на делата в разумен срок е с цел съхраняване на доверието на обществеността в правораздавателната система и възмездяване чувството за справедливост на страните в процеса, както на лицата, по отношение на които е иницирано наказателно преследване, така и по отношение на пострадалите“, е посочил в мотивите си съдът.

46-годишната жена от Разград е била 9-годишна, когато репресията на комунистическия режим се стоварва с пълна сила и върху нейното семейство по време на

Написано от Христо Христов
Четвъртък, 07 Юли 2022 20:13

„възродителния процес“.

Баща ѝ Алиш Ахмедов, учител по образование, е един от над 500-те въдворени без съд и присъда в концлагера „Белене“ противници на нарушените основни човешки права на хората от турското малцинство тогава.

Сафие заедно с двамата си братя и майка си обаче не знаят това месеци наред. Семейството попада в изолация, а майка им се поболява, като осигуряването на прехраната в този труден момент е изключително тежка.

Кошмарите, преживени тогава, преследват и до днес Сафие Юрдакул и влияят на емоционалното ѝ състояние.

След „Белене“ баща ѝ е интерниран в видинското село Ружинци, а цялото семейство е принудително изселено от НРБ в Турция през 1989 г. след майските протести на турското малцинство срещу „възродителния процес“.

По делото Сафие Юрдакул представи доказателства, че още през 1996 г. баща ѝ е един от десетките жертви от концлагера „Белене“, които са пожелали да бъдат разпитани като свидетели по делото за „възродителния процес“, предоставили са за улеснение своите контакти и адреси на прокуратурата, но тя не ги е потърсила.

В началото на този век Сафие започва своите опити да установи какви действия предприема прокуратурата в България по това дело.

Когато разбира, че държавното обвинение бездейства завежда дело срещу него за прекомерното забавяне на разследването.

И на първа, и на втора съдебна инстанция Сафие Юрдакул печели делото, по което в крайна сметка прокуратурата е осъдена за бездействието си, а на жертвата е

присъдено обезщетение в размер на 12 000 лв.

Интересен факт от съдебния процес бе искането на втора инстанция от страна на прокуратурата в лицето на прокурор Румяна Арнаудова, бившият говорител на главния прокурор Сотир Цацаров, Върховният касационен съд не само да отхвърли иска, но и да прекрати делото, защото Сафие Юрдакул бе била жертва и не можела да води подобно дело.

Съставът на ВКС, разгледал делото, не се е съобразил с наглото прокурорско искане.

Специално пред **desebg.com** Сафие Юрдакул коментира спечелената съдебна битка срещу българската прокуратура:

„Удовлетворена съм от решението на Върховния касационен съд. В решението му е посочено, че „като пострадал в досъдебното производство за ищцата е възникнало оправдано очакване правосъдието да въздаде справедливост в разумен срок, което не се е осъществило и е накърнило нейното доверие в правораздавателната система. Колкото и сложна да е процесуалната дейност на компетентните органи, продължителност от близо 30 години не може да бъде оправдана и затова следва да бъде ангажирана отговорността на Прокуратурата за причинените на ищцата неимуществени вреди.“

За мен е много важна и ценна преценката на съда, че прокуратурата е призната за виновна, че не е приключила разследването в разумен срок.

Удовлетворена съм, че съдът е отхвърлил възражението на прокуратурата, направена в последното заседание по делото, че аз не съм жертва и нямам право да водя дело и че не мога да водя дело като наследник на покойния ми баща.

ВКС много точно е посочил, че „съгласно чл.74, ал.2 от НПК при смърт на пострадалия от престъплението на правото му преминава неговите наследници.“

Съдът също така е приел, че „в случая евентуалната присъда срещу преките причинители безспорно би имала значение за правото на ищцата да претендира и да получи както морално удовлетворение, така и материално обезщетение от тези извършители.“

Отбелязал е, че още през 2001 г., когато бях разпитана като свидетел по делото за „възродителния процес“ съм заявила намеренията си да предявя граждански иск за претърпените вреди по време на насилствената асимилация.

Бих искала да подчертая, че законовите права, предоставени на жертвите в разследването на прокуратурата, водено за наказване на "обвиняемите" в продължение на 32 години, са много ограничени и невъзможни за прилагане.

Наистина искам да се знае, че въпреки всички правни недостатъци, дадени на жертвите, за да се преследват престъпниците и да се предотвратят грубите нарушения на човешките права, жертвите работеха, за да се постигне напредък в обвинението с намерение да се не допусне ощетяване на българските граждани (данъкоплатци). Жертвите работихме с много всеотдайност и усилия в законовите рамки дълги години. Видяхме обаче, че в продължение на 32 години прокуратурата преследва жертвите с твърдения, че те трябва да свидетелстват, въпреки че няма законово задължение за процеса, вместо да работи с всеостранност, обективност и пълнота, то е извършено формално и по начин, който в крайна сметка да не е в състояние да доведе до ефективно предаване на съд и понасяне на отговорност от участниците и замесените в деянията.

Въпреки факта, че прокуратурата заявяваше пред нас, че виновните ще бъдат наказани, осъзнахме, че прокуратурата никога не е работила за преследване с всеостранност, обективност и пълнота, и в крайна сметка да е в състояние да доведе до ефективно предаване на съд и понасяне на отговорност от участниците в престъпленията, извършени по време на т. нар. възродителен процес.

На последното ни настояване да бъдем информирани от Софийската военна-окръжна прокуратурата, която води разследването, какво става с делото и да се срещнем с наблюдаващия прокурор, ни бе отговорено, че на 31 май 2022 г. е издадено постановление за прекратяване на наказателното дело поради смъртта на последния

Написано от Христо Христов
Четвъртък, 07 Юли 2022 20:13

обвиняем бившият комунистически премиер Георги Атанасов.

Ние, жертвите, които искаме правосъдието да бъде приложено за това престъпление на комунистическия режим, протестирахме и настояхме делото да не бъде прекратено и прокуратурата да потърси отговорност на лица, участвали във „възродителния процес“, които не се свеждат до вдъхновителите – тези 5 висши комунистически ръководители, които прокуратурата така и не успя да изправи пред съда за три десетилетия и те починаха.

Ще продължа да работя за справедливост, за наказване на виновните, така че грубите нарушения на човешките права и престъпленията срещу човечеството, извършени от тоталитарния комунистически режим, да не се повторят.“

Делото срещу висшите комунистически ръководители начело с Тодор Живков за провеждането на насилствената смяна на имена на българските граждани от турски произход бе заведено от прокуратурата 1991 г., но оттогава досега тя не направи необходимото, за да изправи обвиняемите на подсъдимата скамейка и един по един те необезпокоявани от никой измряха. След смъртта на последния обвиняеми Георги Атанасов, премиер в периода 1986-1990 г., прокуратурата сложи кръст на делото и го прекрати.